

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁCOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
 Nem tagoknál előfizetési díj:
 Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest (Köztelek),
 Üllői-út 25. szám.**
 Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Országos sörárpavaszok.

I.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület f. év október hó 1-től 15-ig Budapesten a **Királek** palota helyiségében országos sörárpavaszot rendez, mely utóbbi már augusztus hó 20-án nyílik meg s tart október hó 10-ig.

A kiállításra beküldendő árpaminta mennyisége 5 kg. Árpamintát a kiállításra augusztus hó 1—20-ig küldhetők; későbben érkező mintákat a rendezőség el nem fogad.

Figyelmeztetjük a t. gazdátársakat, hogy a rendezőség csakis az esetben vesz fel a kiállításra árpamintákat, ha azok az általa szétküldendő bejelentési íve kíséretében küldetnek be.

A kiállítás és vásár tervezése s bejelentése irt az ismertebb sörárpatermelők gazdáik czimre szétküldött.

A szükséges nyomtatványokat az érdeklődőknek az OMGE. titkári hivatala készpénzzel megküldi.

II.

Az OMGE, ugyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja a Borsod és Pozsony vármegyei gazd. egyesüléssel, a miskolci és pozsonyi ipar-és kereskedelmi kamarával és a Magyar Mezőgazdák Szövetségével, — függetlenül a Budapesten rendezendő sörárpavasz kiállítás és vásártól — 1898 évi augusztus havában Pozsonyban és Miskolcon országos sörárpavaszokat rendez.

A vásárok a következő napokon tartanak meg: Miskolcon augusztus hó 25-én, d. e. 9—d. u. 1 óráig, Pozsonyban augusztus hó 28-án, d. e. 10—d. u. 2 óráig.

E vásárok valamelyikén résztvenni óhajító eladók, az illeto gazdasági egylet (pozsonyi vagy borsodi) titkári hivatalába eladó sörárpavaszról faj és minőségként 5 kg. mintát tartozik legkésőbb augusztus hó 22-ig beküldeni.

A vásár teljesen szabad. Árúját tetszése szerint neki maga, vagy bármely megbízottja által eladhatja, mint hivatalos közvetítő azonban a Magyar Mezőgazdák Szövetele szerepel.

A vásárok iránt érdeklődőknek részletes tájékoztatást nyújt és bejelentési ívet küld, ugy a pozsonymegyei, mint a borsodvármegyei gazd. egylet titkári hivatala.

A rendező bizottság.

Nemzetközi rostaverseny.

Az OMGE, ugyis mint a **Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének Központja a Jász-nagy-kun-szolnokmegyei gazdasági egyesülettel** karöltve

f. évi szeptember hó 8-án Szolnokon nemzetközi terménytisztító-gépversenyt rendez.

A bejelentett gépek 3 csoportban kerülnek bemutatásra és pedig:

1. suly, 2. nagyság, 3. alak szerint szétválasztó gépek csoportjaiban.

Minden csoport részére egy-egy állami arany, ezüst és bronz érem van díjjal tüszve. Ezen kívül külön tiszteletdíjak és elismerő oklevelet adhatnak ki.

Versenyen kívül bemutathatók mindenemű magtári eszközök s felszerelési czikkok. Bejelentések az OMGE. titkári hivatalához intézendők.

A rendező bizottság.

A jégverések utóbjai.

Két czikket közlünk alább egy és ugyanazon tárgyról. Az első egy konkrét eset alapján, a második pedig nagyban és egészen teszi kritiká tárgyává a biztosító társulatoknak az országos jégkatasztrófa alkalmával tanúsított eljárását.

A két közleményben kidomborodó éles ellentétnek nyilvánvalóvá teszük, hogy érdek-

összeltörések gazdák s biztosító társulatok között mint mindig, ugy ezuttal is folytatás lesznek mindvégig.

Eppen ezen utolsó megröszítést nyert tény mint aktualitás tartjuk oly mód fél való gondolkodást, mely intézményszerű biztosítékok nyújtása a két fél érdekeinek harmonikus megvársására s főként a gazdát Belsőstanára, hogy ebből az érdekösszeltörésből ne kerüljön ki vesztesen.

Ez ebből készpénzzel adtuk helyet egy e tekintetben is tanuságokra vezető konkrét eset kifejtésére, bár az igazság kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy a biztosító társulatok ezidél, reájuk nézve is katasztrófaszerű viszonyok között tanusított eljárásukkal nagyban és egészen nem szolgáltattak okot arra az éles kritikára, amelyet a szóhabozat konkrét eset teljes joggal provokáltatott.

Elgétlen jégkártalanítás.

A „Köztelek” 57-ik számában a jégverések utóbjairól Inter Sándor ur által közrebeszélott czikk a legalkalmasabb időben jelent meg; s a jelen helyzetet ugyanazon szempontokból tárgyalja, a melyeket épp jul. 16-án a jégkárbelső uralt tartott kínos, viszáldok közepeit a magamagán vallottam. Ugy érzem, mintha e czikkben írottak által saját szavaim adnának vissza, — miért is e közlemény iránt ószinte elismerésemnek kell kifejezést adnom.

Mindemellett néhány szóval az elő mondottakhoz saját nézetemből is hozzájárulni kívánok. Ugyanis azt mondja a czikk: „lehet-e a biztosító társaságokat kárhóztatni, ha a kártérítési összegből levonják a munkadíjakat, melyeket a munkadónók, ha a jégverés be nem következik, ugy is kellett volna szolgáltatni a munkások részére?”

Nézetem szerint e levonásért a biztosítást nem csak lehet, de kell is kárhóztatni, mert minden biztosító csakis a lábán álló kálzásos terményét biztosítja a felajánlott mennyiség és értékben; tehát, ezen biztosítási ügyleten semmi szerepe nincs azon körülmeny-

Magyar Mezőgazdák Szövetele Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám Váci-körút sarak.

ADRIANCE PLATT & Co. NEW-YORKI

világhírű géppárosok:

kizárólagos képviselősege

Fűkaszáló,

Marokrakó arató és

Kévekött aratógépeire.

Kitűnő magyar bizonyítványok.

A cséplési idényre úgy bel- mint külföldi köszeneket,

oliva-, repce-, ásványi gépkén olajakat;

jutta- s kender gabonás zsákokat;

kazal- és géptakaró vízhatlan ponyvákat

a legküzömbb minőségben, legújantóssabb árban ajánlunk.

Késések elkerülése végett kérjük a megrendeléseket már most előjegyeztetni.

Mai számunk 20 oldal.

aszert fízet, amint jégvételre point kap a termelő, hanem amint ő akarja, többet vagy kevesebbet s így önhatalmúlag és egyoldalúan kizárja a szerezése, vagy helyesebben a szerezésének közreműködését.

Igen helyes eszméje a közirko urnak a biztosítási Bizót népszerűvé tétel érdekében a kormány által gyakorlatos és szükséges ellenőrzés, mert ezáltal eleje vétének a visszalésnek s nagyobb megnyugvással venni mindenképpen a kárnegállapítás tényét.

Most, midőn az erős társulatok egyfolyvást meg akarják szerezni az elégetlen körpálást, hogy régi társulatát ott hagyja, más társulatát biztosíthasson, így vagy a különben is magas díjtételekben szemben, ily csekély körpálást egyáltalán nem érdemes biztosítani. En biztosítók 1878. év óta, fizetelm 60 frtól 90 frt felváltva s kaptam most a 20-ik éven egy sulyos jéget, s ezért sem körpálattam. Amíg a biztosítás jelen állapotában lesz, addig ugyan nem biztosítok; holott pedig mit a jelen év is igazolja, a biztosítás fontos állami érdek, mert ha emiatt elszegényedünk, vagy keresünk kell jobb házat, vagy az állam kell, hogy megessen rajtunk. A kormány ellenőrzés több formában nyilvánulhat, de az ajánlott hivatalos személyekhez még könnyen hozzáférhető volnának a gazdasági előadók és a gazdasági tudósok, csak egy kis jóakarás s igen nagy kérdés oldható meg.

Különbén már maga a termelőközösség is látja, mennyire meg van károsítva s közeledik az ébredés önévédelme, valamely oly kerületi, vagy megyei szövetkez létesítése által, melyben biztosabban talál körpálást.

Daróczy Endre.

A jégkárbélesztés eredmények.

Nehéz feladat jutott a biztosító társulatoknak; nehéz a károkat rendező „Jégrobdok” osztályára. Nagy s váratlanul jött a csapás, melyre feljártunk számos megyében a gazdák zöme. Nehéz volt a munka, e károkat rendezése.

A június 29-iki jégvétel oly értéketek sőpört el, minőkre alól emlékeztünk. Voltak időnkint a gazdaság súlyosodó nagy jégviharok, de oly nagy területre terjedt még nem.

A vész első pillanatában a károkat a

fogta a kedélyt, midőn annyi örömeink romjait, az elparlogosodott Hegyalját látta maga előtt.

Mindenki lézas szisszettel munkálkodott rajta, hogy a svárváságnak minden nyoma eltűnédezzék s bizony most egy parlagterület holdja, mely pár év előtt egy fatábatk sem ért székállva, 200–300 frtra frg már, pedig annak beletételeire még 1000–1500 frt kell fordítani.

Dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszterünk rendelkezése folytán az erdőkincstár évenként legalább 200,000 darab tölgy-szőlőárkot tartozik előállítani, melyet Tótváradól külön vonatokon vitének a megrendelő termelőknél Győrökra. Ártaik 32 frt 40 kr. ezre, ebből a tevő 96 forint 50 frt fizet a kincstárnak, a többi a filoxera-alpól kerül meg. Ezenkívül a kincstárnak minden favállalkozója, kik egész évi vágásokat vesznek meg ártvencs, szőlőárkot termel s szállít a szőlőbirtokoknak. A sülyvétel itt a kincstár adja meg, melynek szőlőbirtokosaihoz s árbaok kell hogy alkalmazkodjék minden eladói, ami nagyon szükséges, mert a vállalkozókban így is nagy a hajlandóság, hogy a szőlőárkot minél vékonyabbra, az árt minél magasabbra szabják. A károkat 2 méter hosszúk, melyek azonban az amerikai tők nagy hajlékosságánál fogva a feltartatásukhoz, rövidítésköz bizonylatok s jövrő 2,25–2,30 méter hosszúságban lesznek termelendők.

A Hegyalja minél könnyebb s gyorsabb megközelítésére is igen sok történt már eddig

valóságosnál is sokkal nagyobbak pondolták. E károkat becsleése öríasi munkát adott. Megkötözött tájékozást nyujt e tekintetben az eddigi fölbocsúlás s elfogadott károok összege.

Augusztus 7-ig a számszerű adatok követelek állottak:

Elintézték összesen 32,583 káreset, melyre névze megállapították összesen 8,312,217 frt 77 kr kifizetendő kárterítés. Hogy ezután mekkora összeget képvisel a nem biztosított s jégvérs által megsemmisített értéket; ki tudná megmondani? A közgazdászai hatóságok adatai erre névze nem egészen megbízhatók.

A fentebbi összegből társulatok szerint a következő tételek jutnak kifizetésre:

Körösszeg	
1. „Duna”	71,194 frt 00 kr.
2. „Bécsi”	154,112 „ 68 „
3. „Phönix”	342,117 „ 88 „
4. „Hazai”	377,347 „ 09 „
5. „Magyar-Francia”	440,840 „ 07 „
6. „Fonciére”	717,979 „ 94 „
7. „Meridionál”	1,159,906 „ 36 „
8. „Magyar Jég”	1,869,334 „ 24 „
9. „Első Magyar”	1,684,651 „ 27 „
10. „Első Magyar Szövetség”	1,493,723 „ 99 „

Együtt és összesen 8,312,217 frt 76 kr

Ez a száraz tényállás. Vegyük mind Ezekhez hozzá még a folyamatosan lévő dohány, szőlő, kender, tengeri, répa és egyéb termények folyamatosan lévő kárnegállapítási összegeit; nem talozunk ha hozzávetőleg 10 milliót teszünk azon értékességget, melyet ez intében a biztosító társulatok a gazdákknak mint jégkárt megtérítettek. Bizony számottevő összeg.

Ezek után közelteünl szerzett tapasztalataimát elmondom a becsleésekre névze: a június 29-iki öríasi csapás váratlanul taláta a „Jégrobdok”. De körültekintő, gond, öríasi erőfeszítéssel végzett munkával rendezte a károkat aránylag rövid idő alatt, úgy hogy főnnakadás nem volt az egész vonalon.

A gazdákközösség kezdetben nyugtalanodott s emlegetkedett az szőlőelőtt a s nyilvánosság terén adott kifejezés elégedetlenségnek. Látna azonban az erélyt, a fokozódó munkát, melyet az intézmény kifejt, tapasztalva a méltányosságot, melylyen a károkat

és sok különvonat közlekedik a szőlőbirtokok s kényelmére, mindentől megállás, a megálló helyekre, bérkocsikkal a szőlőig. Most azonban a kizekedést még sürűbbé fogják tenni egy villamosvasut építése által, melynek előleges bejárása most a napokban történt meg. Kiindul ez Aradról és Glogoyváron, Mondorácok, Caséseren, Szababályozás Győrökra, Pannónra, később Győrökra, Vízgyors, Magyarátok, Muszkáknak egész Pantokálj terveztek. Minden 10 perczben lesz indulás s oly gyorsan fog haladni, hogy 15 percz alatt Győrökon lesz.

A buzatermésel is meglehetően elégedve az idén, ha sok nincs is, 6–7 mázmsza mégis megterem holdanként. A zab még kiadóbának igények huroktozra, még ugyiszok úgy lesz sok lesz. Gyümölcsökint szintén van, de sajnos az almát sok helyen a vörtéti, e fái filoxera nagyon pusztítja, s a banya terjed ma-holnap végeveszélylyel fenyegeti minden alfalmajánt. Itt is jó volna valami olyan általános szert kitalálni, mint a peronosporára.

Mivel már a peronosporánál vagyunk megemlékezünk, hogy bizony háromszort perentéző diadok, melyek mértékben még nem, de még mindig mutatkozik, pedig az szőlőköt ugyisncinek valami löven fűrtökkel megrakva, a minek oka föleg abban keresendő, hogy a vesszők, nem tudni mi okból, nagyon rosszul telelek a föld alatt, a szőlőköt tavaszról többnyire vakók voltak, mintha ősszel nem jölrtek volna be.

Földes János.

megállapítanak; lassankint nemcsak megnyugodhat, hanem meglegedésének adott kifejezés. Utalok érezsében a napisajtó nyilatkozataira.

Vannak azonban s lesznek egyesek, kik túlvégyésleikkel, annyira mennek, hogy aköz kielégítet teljeseen lehetetlen. Ilyenk mindegyik, most is vannak elég számban. Nem talozok, mikor a káresetek 10%-án terem azok számát, kik jogtalanul tulajtokt követelésüket s indokolatlan akadékoskodással meggyőzhetetlen nehézségeket gördítenek az ügy gyors és méltányos helyreállítása éle.

Különbösen nehézkes volt a ügyelőknek ott, hol kár egyáltalán nem volt. Pedig ilyei is volt akárhány.

A becsleési eredmények igazoló tanúsága szerint kölcsönös méltányosság szükséges ahhoz, hogy 10 millió forint kárösszeg megállapítása lehontyolást nyjron.

S. M.

NÖVÉNYTERMELEÉS.

Rovateköt: Kerpely Kálmán.

A bécsi cs. kir. magvizsgáló állomás.

I.

(Mezőgazdasági botanikai kísérleti állomás.)

A mult évben alkalom volt Ausztria mezőgazdasági kísérleti állomását tanulmányozni a hazai viszonyokba való tekintettel nem tartom érdektelennek ezek közül e helyütt éppen a bécsi magvizsgáló állomás szervezetét és működését ismertetni.

Ausztriában a magvizsgáló állomások egyre nagyobb tért hódítanak; az egyes tartományok, egyesültek által fenntartott és nemely, gazdasági tanintézetekben (sőt földművelésolyon) fennálló magvizsgáló állomások forgalma folyton növekedik, mert a gazdáközösség mindjombban belátja a magvak ellenőrzésiglatának előnyeit.

A legnagyobb tevékenység azonban a bécsi cs. kir. magvizsgáló állomás (mezőgazdasági botanikai kísérleti állomás) fejt ki, mely nemcsak az általa végzett ellenőrzővizsgálatok nagy számánál, hanem a takarmánytermelés előmozdítására irányuló hasznos működésénél fogva is, a zürichi magvizsgáló állomás után első helyen áll.

Ezen állomás 1881-ben a bécsi cs. kir. gazdasági egyesület létesítette és tartotta fenn 1895-ig.

A cs. kir. osztrák földművelésügyi miniszter kezdtől fogva hozzájárult a fentársít költségekhez; a hozzájárulása volt 1882-ől 1888-ig évi 800 frt, 1889–1890-ben évi 1000 frt, 1891-ől 1893-ig évi 1500 frt, de ezenkívül rendkívüli támogatásban is több ízben részesült.

Az állomás szervezete kezdetben a Németországban és Svájcban már régen, nálunk pedig szintén már több évre működő ellenőrzőmagvizsgáló állomásokéhoz volt hasonló. De már 1887-ben felvetté programjába takarmánytermelés kísérletek szervezését és szakelőadók, folyamotok tartását. 1890-ben pedig állami költségben a Sandling alpeli takarmánytermelési kísérleti telepet létesített. 1895-ben az egész magvizsgáló állomás állami kezelésbe ment át és a földművelésügyi miniszterium melléköpületében nyert elhelyezést. Ezzel együtt új szervezeti szabályokat kapott s most már mint „cs. kir. magvizsgáló állomás, mezőgazdasági botanikai kísérleti állomás” működik.

Az állomáskan ezidőszert meg külön épülete nincs, helyiségeit az említtet épület 3-ik emeletén követezők: az igazgató dolgozószobája, könyvtárszoba, irodahelyiség s laboratorium, a folyosóból lépcső vezet felabb egy nagy laboratoriumba, amelynek

egyik oldala üvegfal, ehhez csatlakozik az üvegoldalas növényház, amely laboratoriumul is szolgál. A nagy laboratorium a thermotegulatorral ellátott Liebenberg-féle csírátzó szekrények részére külön fülkével bír. Ezen laboratoriumban vannak felállítva magvizsgálathoz szükséges rosták, záróeszközök, a melyeket fél lőerőjű gázmotor tart mozgásban.

A magvizsgálathoz, korpaivizsgálathoz az állomás jelenlegi vezetője Weinzierl saját tapasztalatai alapján a különböző berendezéseket, csírátzókat, készülékeket maga szerkesztett, amely eszközökkel más magvizsgáló állomásoknál is elterjedtek.

utazási költségekre 400 frt
irodaköltés, fűtés, világítás, gáz,
épületjavítás 1,750 „

Összesen 23,850 frt

Az állomás működése. A bécsi magvizsgáló állomás (gazdasági növénytan kísérleti állomás) jelenleg 3 irányban folyt ki tevékenységét, ezek: (ellenőrző) magvizsgálás, kísérletezés, ismeretterjesztés.

A) A magvizsgáló tevékenység. Csakja a különféle gazdasági és erdészeti magvak minőségének felismerése és azok forgalmának

A magvizsgáló (ellenőrző) tevékenység jelentékeny részét teszi a heremagrak vizsgálata arankamentesség és a megfelelő áruknak 50 kgr.-os varratlan zsákokban való plombozására. A plombozásnál az állomás a magyar magvizsgáló állomásokhoz hasonló eljárást követi. A plombozás különös jelentőségét nyert az amerikai arankamag beözönlése folytán.

Az állomás amerikai heremagot nem plomboz. Ez körül azon heremagrak plombozását, amelyeket kétségtelenül amerikainak talált, ha arankamentesek is, megtagadja; alélt, ha magra pedig biztosan nem mondatja ki, hogy amerikai mag, hanem csak onnek gyanúja fogg fenn, azokat kiváratva leplombozza ugyan, de a bázéran kiünteti, hogy „amerikai gyanus.“ De olyan áru plombozását is megtagadja az állomás, amely a tehesen tiszta áruhoz kötött feltételeknek nem felel meg, habár arankamentes is. Ha az állomás valamely földi visszazelést, vagy ismételt szabálytalanságot észlelt, a plombozást szintén megtagadhatja. Mindezen munkák, legyen az magvizsgáló, ólomzárózás, növények megállapítása, vagy fűmagkeverék összeállítása, vagy bármilyen véleményadás, díjak ellenében végeztenek. Díjak fizetésére ugy a kereskedők és más fogyasztók, valamint a termelők egytérű köteleztek. Az ellenőrző vizsgálatok számának gyarapodását a következő táblázat tünteti fel:

95. ábra. A Sandling alpa lejtője a kísérleti-teleppelel.

Év	A beküldött munkák	Az egyes vis- gálatok	Az összes viz- ságot az állomá- sok	Vizsgálati díjak	
				frt	kr.
1881.	82	—	—	—	—
1882.	207	423	701	—	—
1883.	319	491	1034	—	—
1884.	442	596	1264	—	—
1885.	738	948	1869	—	—
1886.	800	1045	2503	—	—
1887.	1354	1842	4030	1865	79
1888.	1767	3381	6505	2291	26
1889.	2266	4486	8431	2466	49
1890.	2807	5300	9600	3541	41
1891.	2530	4201	9801	3711	46
1892.	2980	5196	13226	4835	87
1893.	2800	5316	12623	4394	79
1894.	3300	6380	13066	5664	99
1895.	3700	7480	16700	5944	27
1896.	4182	10418	18779	7253	65

Az 1896-ban vizsgálatra beküldött próbakövetkezőképp oszlanak meg: heremagrak 1,877, fűmag 730, répmag 560, gabonafélé 229, lenmag 331, különféle mag 238, erdőesztő mag 85, erőkormány 32. Ezen összesen 4182 próban 10,418 vizsgálati ejtetett meg, amelyhez számítva 8361 zsák plombozást, az összes vizsgálatok száma 18,779.

Az állomás a magterekedés előmozdítása és ellenőrzése érdekében 'kereskedőkkel 'egység'et' is köt, melyszerint ezek kötelezik magukat verők kívánására a velőmag minőségért (tisztaság, csiraképeség, fajazonosság, szárazság), ezáltal heremagoknál, lennél és komocsin fűmagnál arankamentességért szavatolni, viszont az állomás az ily kereskedők áruit előzetesen mérsékelt áron vizsgálja meg. A szavatolt minőségéről a verő igazolványt kap, amennyiben a szállított mag minőségét a szavatolt minőségét gyengébb, a kereskedő kötelezi a heremagot a verő mag területén, és e célból szükséges utólagos ellenőrző vizsgálatokat az állomás részben mérsékelt áron, részben díjmentesen végzi.

Ilyen egységet kötök száma ötről-étre növekszik. 1896-ban 34 magterekedő és 2

Az állomás személyzete jelenleg az igazgatón kívül 2 adjunktus, 1 asztalens, 2 gyakornok, 1 laborans, ezeken kívül 2 állandó díjnok az irodai teendőkre és a szolga.

Az állomás évi fenntartása tetemes költségeket okoz, amelyeken csak egy kis része től-ről meg a vizsgálati díjakból. Az 1898. évi költségvetése:

fizetési és lakberek 10 000 frt
ostalék a vizsgálati díjakból 3200 „
napidíjak és a kisegítőszemélyzet
díjazása 1800 „
szolgák és napszamosok díja 1800 „
a felszerelés és könyvtár pótlására
vizsgálati anyagok 800 „
kísérletekre 2500 „
közlemények kiadására 600 „

előmozdítása és megbízható ellenőrzése. E tevékenység hasonló tehát a hazai magvizsgáló állomások számára működéséhez. A vizsgálatok az állomás által megállapított egységes eljárás szerint végeztenek. Vizsgálat tárgyat képezheti: a mag azonnossága, fajja és válfajának megállapítása amennyire lehet, a tisztaság (a tisztalanságok megjelölése), a csiraképeség, az abszolút súly, hektolitersúly, sörárpánál ezeken kívül csírátást esély, a héjvastagság, liszteség, 1000 sz. sulya, a heremagvak és lenmagnál az arankamentesség meghatározása; olajpogácsa, korpa, dara és takarmányliszt összetételének megállapítása; kétséges mivelti és gyomnövények, valamint paraziták megállapítása; a széná növénytan összetétele (az édes, savanyúfűvek és pillangósok arányának megállapítása); fűmagkeverékek megállapítása; komló minősége (lupulintartalom, a levelek, orsó, kocsnay rész aránya).

(magyar) ezekgyár állott egyezségben az állomásal.

B) *Kísérleti tevékenység.* Az állomás kísérleti tevékenységet fejt ki saját kísérleti telepén, gazdák közreműködésével és laboratoriumában.

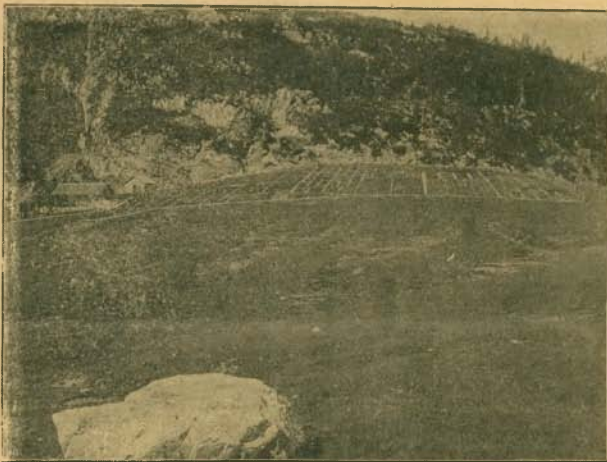
I. Az állomás saját kísérleti telepei.

Az állomás a takarmányfüvek és fűmagvak termelésének előmozdítása végett több kísérleti telepet rendezett be és tart fenn u. m. Melk-ben Ober-Siebenbrunnban a Sandling-alpon, amely többi a legérgebbi keletű ott és legnagyobbserű.

1. *Melk-ben* (Alsó-Ausztria) a kísérleti telep 1894-ben létesített az ottani apátság által állandó, ingyenes használatra felajánlott területen.

Ezen kísérleti tér nagysága jelenleg 128 ár (128 Hektár), talaja humuszszegény, homokos agyag. Az egész terület 9 részre (I—IX) van osztva, összesen mintegy 200 parcellával. Az egész kísérleti terület sodronykerítés veszi körül. E kísérleti téren takarmányfüvek, fűmagvak fűkeverékek termelésének kipróbálására végeztenek kísérletek. A legnagyobbserű kísérletek közül megemlítendő: különféle származásu herefélék, fűfélék és más takarmánynövény fontosabb tulajdonságokra való kipróbálása, nygmtartósság, fagyállóképesség, takarmánytermés, magtermés, nagyság. Növényujdonság kipróbálása, a magterkesedésben keresett ritkább fűmag termelésének kipróbálása, a laboratoriumban megállapított fajazonosság felbírálása.

A főbb kísérletek eredménye következő volt: Az amerikai herefélékkel szabad földben végzett azonossági kísérlet majdnem kivétel nélkül (1895-ben 24 kísérletből 23 esetben;

96. ábra. Kísérleti telep egész terjedelmében.

1896-ban 54 kísérletből 49 esetben) igazolta a magvizsgálat eredményét.

10 löherfélék közül legjobbnak tűnt ki a stájer here, ezután következett a magyar és cseh here. 5-féle luczerna közül minden tekintetben elsőnek bizonyult a provenceli luczerna, erre következett a magyar és olasz egyenlő értékkel, míg az orosz és amerikai messze maradt az előbbiektől. A nádcsekesz (*Festuca arundinacea*) szárazságra hajló homo-

kos vályogtalajon buja terméssel tűnt ki; szinten buja növekedést mutatott az Oroszországból származó árva rozsok (*Bromus inermis*). Az amerikai fehér tippán (*Agrostis stolonifera*) messze felülmúlta a németországi, a morvaországi köcsöcsin viszont az amerikai.

2. *Ober-Siebenbrunnban* a kísérleti tér az állami amerikai szőlőtelep területének egy részén létesített. A kísérleti tér talaja határozottan humuszszegény, meszes homok általajra kavicsos.

E kísérleti telek legfőbb rendeltetése, hogy azon a homokra való mesterséges takarmánytermelés, fűmagtermelés és más homoktalajra való növények termelésének kérdése tanulmányoztassék.

A kísérleti tér területe 131 ár (131 Hektár), mely 16 táblára oszlik, ezek közül a II—III. tábla 20—20 parcellára, az V., VI., IX—XII. tábla 4—4 parcellára van felosztva, eszerint összesen 80—90 parcella van.

A kísérletek hasonló irányban történnek, mint Melken, a talaj minőségének — amely II—X. a homok figyelembevételével.

A főbb eredmények közül megemlítendő:

A kereskedésben előforduló here és fűfélék közül leginkább beváltak: a komlóshere, korschere, pannoniai hera, skót-, francia-, angol-, olaszperje; tippán, csomós ebri, réti csekesz, juhosekcs, réuperje, komcsin, 13 búkkönyfélék közül igen beváltak: *Vicia cornigera*; *vicia ludoviciana*, *vicia picta*, melyek különösen azáltal tűntek ki, hogy a rozs-dának, amelyek a többi 12 búkkönyfélék áldozatul esett, igen jól ellenálltak.

A homoktalajra vidékre a zöldtrágyázás fontos levén, figye-

97. ábra. „Julius Hötter.”

lemre méltók a talajjalással elért eredmények. A lupinus és szeradella, melyek ezen talajon azelőtt egyáltalán nem skartak fejlődni, az ojtás következtében szembenelt eredmény mutakozott, szempontban zöld állapotban megmért

L u p i n u s .			
ojtással	ojtás nélküli		
magassága sulya	magassága sulya		
35—40 cm. 64 gr.	10—15 cm. 2—5 gr.		
S z e r a d e l l a .			
ojtással	ojtás nélküli		
magassága sulya	magassága sulya		
45—50 cm. 7—8 gr.	15—20 cm. 0.45—0.50 gr.		

3. Alpesi takarmánytermelési kísérleti tér a Sandling alpon. A magvizsgáló állomásnak a különböző fontos és hasznos működése a hegyi takarmánytermelés javítására irányuló ténykedés.

A hegyes (alpesi) vidékek gazdálkodása főleg az állattenyésztésre és tejtermelésre szorítottok, amelynek az összért takarmánytermelés képezi az alapját. Az utóbbi időben azonban az alpesi gazdálkodás főjellemzősége az agsztartó állattal és a takarmánytermelés sekegy volta miatt, ami a talaj kimerülésének és a kellő gondozás hiányának következménye.

Ilyen körülmények között az állatok a legelőn kellő táplálékra nem találak és sok helyen a nyári hónapokban a kővel elterjedt rovarcsa tartanak fenn, aminek káros hatása, következménye az erőfölköz okozott pusztításokban mutatkozik.

Az alpesi takarmánytermelésnek fellendítése érdekében Ausztriában is szükösge mutatkozik tehát olyan alpesi takarmánytermelési kísérleti létesítés, a minő kísérleti terep eddig csak Svájcban Zürich mellett a Fürstentalon volt. Ennek példájára az első kísérleti terep Ausztriában a Sandling-hegven (95. ábra) az osztrák földművelésügyi miniszter költségére a magvizsgáló állomás vezetése alá bízottak létesített, a mikor még a magvizsgáló állomás az osztrák gazdasági ügyesület alá tartozott; azóta folytonosan fejlesztették és nökölték létesítésével kibővítették.

A sandlingalpesi takarmánytermelési kísérleti terep (96. ábra) 1400 méter magasban a longer színe felett fekszik és észak-déli irányban a Sannkogel aljában terül el, sem erősen, sem kölvánál által nites veszélyeztetve. Kiterjedése 4680 □ m. (majdnem 1 kat. hold). Legelősz állatok behatolása ellen 7-szeres spondnykerítés védi.

Az egész terület 14 táblára oszlik, a melyek nagysága átlag 250 □ m. Ezen táblák különböző nagyságú egyablott utakkal elválasztott 575 parcellára vannak felosztva u. m.

40 parcella	a 300 □ m.
25 „	a 65 „
21 „	a 25 „
10 „	a 10 „
60 „	különböző nagyságban.

A sandlingalpesi kísérleti terep a nyári hónapokban állandóan alkalmazott kertész felügyelete alatt áll, a megfigyeléseket pedig ezenkívül az állomás személyzetének időridőre ott tartózkodó tagja végzi.

Ezek czéljára 1890-ben csak egy kezdetleges faházko állítottak fel; a később (1893-ban) emelt és kellenő berendezet új épület a „Julius Hütte” (97. ábra) azonban hosszabb ideje ott tartózkodásra is alkalmas, e mellett megfigyeléseket, feljegyzéseket és laboratórium munkálatokat meg kezelveződnök időben is lehetővé teszi. A faház kétszáz harzban egy munka- és lakozásra van az állomás személyzetéből kinttartózkodók, egy konyha és kamara a kertészek, egy éléskamra; a padlónale egy (mansard) szoba laboratóriumnak, a padlász többi részre szertárnak szolgál.

(Főge kerekítve.)

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Matya Ferencz.

A sertésvész és a beltenyészítés.

Egy gazdálkóbb álló társaságban arról folyt a szó, hogy a sertésvész járvényra már szüfnélvben van és az is úgy el fog mulni, mint minden 10 és minden rossz, ezen a világon. Egy öreg gazda erre azt mondotta: „Igen most már szünik a vész, mert már nincs, hogy mit pusztítson! Hiszen alj maradt már disznók, amely elpusztultak! Várjatok csak pár évig, amint a sertések szaporodni kezdenek, majd ismét elbúll rakásra, ami meg megszédült! Állandó vendég marad már ezen baj mindünk!”

Ezen főfogás olyan általános a gazdák körében, hogy nem lesz érdekelten vele foglalkozunk.

A sertésvész, mely a mult év végén és a jelen év elején enyhült kezdett, az 1898. év elejéig következő árnyalatot mutat: 1898. január hóban átlag: 680 közege

február	„	519
márczius	„	392
április	„	338
május	„	368
június	„	590
július. felelben	„	858

téhat: a fertőzött közegek száma a melegebb idő beálltával ismét emelkedett.

Miután valószínűleg sokan vannak a gazdák körében, kik a fentebb hangzatosított véleményhez csatlakoznak, azok részére állnak itt a következő számarányok:

Magyarországnak sertésállománya volt az 1884-iki becslés szerint: 4.803,639 drb. Az 1895-iki összeírás szerint pedig: 6.446,573 drb. Eik tehát egy évi szaporodása átlag = 149,325 darab, ami megfelel évi 9% emelkedésnek.

A sertésvész fölépésének első két évében — hivatalosan bejelentett adatok alapján — az elhullás, leszurás, kiirtás okozta veszteség az I. évben volt = 385,443 darab = 5.9% a II. „ „ = 670,835 „ = 10.4% viszonylva Magyarország összes sertésállománnyához.*

Téhat a 9% évi szaporodás meg van erősen ugyanámda, de tönkre teljesen meg nincs téve; meg kell azonban gondolnunk, hogy az azt direktne nem is vagynak képesek kimutatni, de a sertésvész állati veszteség indítékát veszélyeztetni sertésnyestésnek előbbre vitélet.

A közölt számk a hivatalos bejelentéseken alapulnak, a mihez azonban még hozzá kell vennünk egy bizonyos „o.-ot, midőn az uradalmak és egyes tenyésztők, kisbirtokosok s.j. jelentést nem tettek, vagy egyáltalán elköltök a sertésvész elhullott sertészeikeik, vagy azok számat. Azután sok sertésnyestést, a teljeslegéktől megrettenve, restringálva, vagy teljesen földalta tenyésztesét. A ledért közegek tenyészőzsága nem buggt, vagy a bugtás meg nem történhetett, tehát a magokozás üressen maradtak, vagy pedig a sertésvészben átsegett közekek — nedők maradtak.

Ezeket megmondolva, téhat nem általában azon aggodalom, hogy a sertésvész indirekte is megakasztja, sőt visszaveti sertésnyestésünket!”, most, hogy csak a kimutatható direkte veszteségünk az első éveken mennyire rug. azt a következő számarányokkal párködünk kinttinteni:

„Az 1897. évben a sertésvész és sertésölökora okozta veszteség 372,561 dbot tett ki. Rovatvezető: Dr. Matya Ferencz.

„Ezt részben különben a megsejtett parczamra is előrelátó volt, amennyiben az ausztriai sertésökországi népmenedéss önöria az új kisgyezésnéi keresztöltés megkezdésével, hogy Magyarország saját tenyésztesét már ma sem képes szüköséget kielégíteni és idegen behatolatra szüktség van!”

Veszteség I. évben az országban: 365,444 db
 „ „ „ „ „ Kőbányán: 6,935 „
 „ „ „ „ „ II. „ az országban: 670,835 „
 „ „ „ „ „ Összesen: 1,056,278 db

Ha most az első két év országbeli veszteségét csak átlag darabonként 50 kilogramm vezük ki is, 518,139 mázsa a 50 ft = 25,906,950 ft., a kőbányait átlag 100 kilóval vesszük — 999,960 ft., vagyis az összes direkt-vesztesség megközelítőleg 27 millió forintot tett ki.

Czáljárnyos állategészségrendőri intézkedések, törvények, rendszabályok, immunizáló és gyógtölt ojtási kísérletek, szigorú zárlatok, ellenőrzés, stb. dacára a vész nem szünik meg, csak terjed fölirtóztatlanul.”

A kormány által hozott intézkedések a gazdák sorában sokban könnyítettek a régebbi állapotokhoz képest. Hogy mást ne említsünk, ma már egy okos gazda nem kénytelen vészszel fenyegetett falkáit az érette kegyelemköppen odaigért árért elkotyvatni, ha eladni akarja vagy tetehtelenül nézni, mint hull a lassin, de biztosan, hízaltk sertésnyáj.

Ha kétséget nem keltve kezelési módot, melyvel a bajtól megmenekedhessünk, ajánlatlalt látjuk, hogy azzal nem szolgáltathat nekünk, mert hiszen Amerikában, a ma már régóta ismert „swine-plague” ellen az ügyes vanykeek nem tudnak védekezni és kénytelenül bete-kell nyugodniuk az 50—100 millió frank éri veszteséggel, a mely a száraz sertésállományuk pusztulása által évi dotációkbán rájuk mért.

Angolországban — dacára az ellene hozott állategészségügyi intézkedéseknek — évitődek óta rendszeresen pusztul. Pedig az angol nép nagyon tiszteli és betartja a hozott törvények, a föld meg nem fogható! Frank vagyunk még is hozzájuk képest! Ha nézzük a szégyén megszorult parcsintajnak, furfangos székü népünket, a valóban — nagyon sok esetben — leküszimertlen kereskedőink, a ragályt oly sejtésse továbbhurcoló csatangoló czigányaink, stb.

Ha még a nálunk bőve megmondással konstitult állategészségügyi törvénynek, rendeletnek, mikor leszünk biztosra afelő, hogy népünk azt minden rétegeben megismerje, tudja és meg is tartsa.

„A művelt nyugati államok*, a francziák, hollandok, dánok, svédek, németek, mindmég a vész szülnél csak megismertni tanultak, de ellene védekezni még nem tudnak.

A sertésvész elterjedésében a délkeleti irányt tartotta meg [Amerika (1840), Anglia (1862), Hollandia (1880), Németország (1882)] Magyarország (1887), s így azt állítják, hogy ezen baj is észak felől hurcoltatott be először hozánk. (1885. Bihar megyei Okányha) és innét lett Kőbánya inféciája.

Az óró elkülnitendő czélzó, rendszabályok konvív kezelési módokkal próbáltak meg, hogy a vész terjedését megakadályozzák, illetve, hogy az ellen gyógtészekkel védekezzenek.

A kiirtás, lezárások, kártalanítás-világítás, nem sok eredményt — megzett és óriási — költség emésztett föl (Németországban is több helyen).

Az ojtási kísérletek végző eredménye meg mindig nem kielégítő. A sokféle ojtanyag között még eddig legtöbb eredményt az állami intézetben előállított szérummal (francziá) volt lehetővé tenni, mely a sertésnek a vész iránti ellenálló képességét fokozza a szervezeteibe vitt antoxin által.

A kísérletek még népeket és a változó eredmény fölött meg lehet a végeredménye részben mondani meg idelet. Legfőbb baj, hogy az ellenálló képesség, szükös költök, mulando,

*) Az 1897. évre vonatkozó jelentések egybehangzóan konstatálják, hogy ebben az évben a járvány jóval enyhébb volt: kifejezetten nyír- és nemcsak az ózózó kórokozók számában, hanem főleg abban, hogy a fertőzött falkákban egy a megbetegedés, mint az elhullási százalékos arány jóval kisebb volt, mint a megelőző években. Ho az...

csak pár hét tartamára terjed és csak egészséges, vagy felülzserülő gyanús állatok esetén.

Ezek után a sertés individuálitására és természetese ellenálló képességére, melyre támaszkodva, talán kerül egy megfigyeléssel alapuló okfejtésre, az eredmény az, hogy azt követve és előnyösen kihasználva — a sertésvesz ellen *egészséges és természetes* módon védekezésként a gazda és sertésenyésztő.

Azt látjuk, hogy a sertésvesz ellen *mentesítés* eljárásai védekezésként csak nehezen lehetnek.

Az nemcsak a tudomány állítja, de a gyakorlati tapasztalat is bizonyítja, hogy egészséges szervezetű, edzett teremtmény (ember és állat) minden betegség, vérsz íránt ellenállóbb, illetve nem oly pusztulókéony, mint a beteges, plussa szervezettelik.

Ezen *létel igazságra támaszkodva állás-pontunk az, hogy gazdánk ezen nyomon ha-ladva, megtalálhatják azon módot, melynek se-gélyével természetes után képesek a sertésvesz ellen okozott veszteségeiktől, ha nem is teljes egészen megmenekülni, hanem azt teljesen redukálni, sőt az ajánlott módot előnyösen is kihasználni.*

Röviden csak annyit: *hogy a rög folyta-tott beltenyésztés által már több tekintetben ki-fogóságotlani sertésenyésztési irányunkat kissé megváltoztani, vérvérés, frissítés által, serté-seinket edzettébb, ellenállóbbá nevelni (andross).*

Ezalatt nem a keresztelés érjék, azaz a vérvérés nyugati és más fajokkal. Noha ezek által hazánkban is több helyütt egész jól vált be az ivadék, pl. a yorkshire a mangaliczával kiszorította Magyarországon északi megyéiből az ott régóta honos lengyel sertést, Erdély megyében a berkshire-mangalicza ivadék mint létező kora igen jól bevált, az angol vér és mangalicza keresztelésének némely tulajdonságai jól érvényesültek. A bakonyi sertés már nagyrészen szilvoniával van eredeti helyén is keverve, mert így is előnyösebb a tenyésztése.

Tehát nem szabályok de lokális körülmények adnak előnyt egy eljárásnak, más-ik fölött, nem az idegen vér belekeverését értjük hanem talai tenyésztésünkbe, hanem azon vérvék bekeverését, mely tulajdonképpen kissé már ártóvalta, de még most is benn van, melyből az tulajdonképpen létesült is, de már nem érvényesül előnyös tulajdonságaiban. Értjük ugyanis a szerb vért.

Azt tudjuk, hogy magyarországi hirnemes sertésenyésztésünk alapját a szerb kiváló tenyésztésközli kikérült egyedek alkották, illetve lényegesen hozzájárultak a jelenlegi típus tenyésztések alapjainak létesítéséhez (Miles-féle sertések). Az egyes uradalmak konstans tenyésztésközli kikérült sertések aztán a vidéki tenyésztőkhöz kikerülve, lassankint egyedek és községek tenyésztésközli változtatták át s így nyert a vidék is bizonyos *tenyész-jelleggel*. A parasztiutókok kezén a sertések a viszonyokhoz képest többre kevésbé változtak szervezetük azután s így nyertek vidékek szerb mint más-más jellegét.

Az uradalmak azonban, ha tenyészített sertések a megállapodottságot elérték — mint láthatuk — húszötötől ötöt *beltenyésztést* írték, majd *rokontenyésztésre* is törekedtek s a frissítésre nem gondoltak. Az hogy pá egy bekésmegyei magaszt tenyészítő uradalom koczára egy másik — akár idegen — szintén magasztalozott tenyészítő uradalomtól hozott példátul kánt — azt nem lehet ezen szempontból frissítésnek nevezni, mert talán mindkét uradalom tenyészete ugyanazon hibákat rejte-gette magában, melyekről azonban tudomásul egyik sem birt.

Egyiknek hosszabb háta, vagy lábai vannak, mint a másiknak talán, de abban mindkét uradalom megegyezett, hogy *rokon-tenyészésközli* üzött.

Igy ezen *vérvéréssel* a tenyészésközli javítáni nem igen volt lehetőségek.

De tegyük föl, hogy nem történik bel-tenyészés.

Az uradalom kiváló gondallal elkéri azt, hogy tenyészésközli rokonvér kerüljön össze, de azért a sertések tartási, élelmiszeri, elhelye-zési és nevelési viszonyai érvényesek óta nem változtatták; egyrészt, 1. mert a követett methodust tartotta csupán helyesnek és jónak, 2. vagy pedig lokális, viszonyai folytán, akár inicializás, akár éghajlati viszonyok szb. miatt a így rendszerint jól kénytelen követni.

Igy egyrészt a tartás, élelmiszer, nevelés, azután pedig a tenyészésközli folytán s a tenyészésközli hibák fejlődtek és szaporodtak meg, ezek pedig az utódokban is megmaradtak, illetve oda áptápláltak.

Az uradalom azt tapasztalta csupán, hogy a nyúlób kiverendő jelzéssé jöszaga évről-évre azert erősebb. Kezd több lenni a szuszba, homály, turcsi orru, rossz tüdőjei, azaz rossz evő, rossz hizó, magtalan, csecsenkélkü, — melyeket „kiverés” czimen kidobnia kell. Ezek száma azonban változó volt, egyik évben több, másikkal kevesebb, s így föl nem tűnt. Az okokra kerül: számon egyszer vásároln, mászor helyben jóval-rosszabb árakkal kereskednek a diadák, s azzal leszámol a gazda a többiakkal.

A beltenyészésközli hátrányait azután a hizalók regékli torább a következőkben:

1. az ilyen uradalmi sertések, kirakás, behatás, vasúti szállítás, vagy labor való bajak által nagyon érzékenyek, meg-törnek;
2. a kövérek (félkövér is) melegen és széleiben könnyen megfúlnak;
3. hidegben hamar kihöngést kapnak;
4. hamar sántulnak, vagy egyáltalán nem bírja őket a látnak;
5. gymorjag, étvágytalanság gyakori náluk;
6. lassan értekesíti a takarmányt, lassan hizik;
7. szelészék gyakori;

Ez mind tapasztalat szerint a sertésvesz íránt szomi ellenállási képességök nincsen; s

8. és végül *az tapasztalatt, hogy ugyanazon uradalomból kikérült sertések főhízelhaladói szilvamaximuma — évről-évre apadt, körülbelül 10 évi időt alapul véve.*

A rokonenyésztés által a testnek szorbi hibái gyengyegései halmozódnak föl, azaz a szervezetének a véss és betegségek elleni ellenállási képessége — csökken, kapcsolatban az egész szervezetnek *petyhülésközli*.

Befolyt azonban arra, hogy a sertések szervezete petyhüljön. még a nevelés és tartás mikénte is.

Ezt pedig a tenyészítő arra törekedik, hogy sertésének növekedését, hizalását minél rövidebb időközre szorítsa, nemcsak mert a nyugati fajtak aránytalanul gyorsabban nőnek és hamarabb készek, hanem azért is, mert így a tenyészésbe, hizalásba befektetett pénz, hamarabb hoz kamatot.

Ezt pedig a sertések tartási és takarmá-nyozási eljárása által szabályozták. Kévs mozgás által az állatnak minél több nyugalom nyújtása, financiaális vagy más okokból húszötötől malacoztatás, a sertésésközli kvantitatív emelése, építékében öszeszűzés, kevesebb legelőterület nyújtása, financiaális vagy más okokból erényebb osztá-lyozás a tenyészanyag kiválasztásánál, gazdasági beletjes üzem, különféle hizalási módok, legelőterületek feltörése, sertésének erdőköl kiállítás, mind olyan körülmények, melyek vég-eredményükben azt hozták magukkal, hogy a sertésenyésztés nem nyújtatik már ma meg azon kedvező természetes életfeltételt, melyet az megkíván.

Ez mind befolyt arra, hogy a sertés egy és másban vesztisen edzettésközli s a nem épen neki megfelelő élet és tartási viszonyok közöttésközli többféle betegség csiráját szedje magába, ép szervezetek megromtása. Így

például több helyen az előbbi legelőterület feltöretelt és kalászos növényvel vetetett be, a sertésnyá régebbi legelőjéről lassankint — tarlószabadoslag — a major körül járálk csapattal lenni magokba. Csodálkozások kö-rnyékén, ürügyeletek, dögterek közöskölen, azut mentén, az állat a major körül a földön turkálva, sok oly néze kora dolgot szed-het magába, mely további betegségek kuforra-sa lehet, pl. belekben Echinorhynchus férgek, Ascariidok, tüdőben strongylosum, melyek a sertésnek is lehet magokba. Gyökerekközli bajok vagy ragályok íránti fogékonyágban előlétegek.

Az tudomány alapon elismert körülmény, hogy a betegségek íránti fogékonyág részben *individúális* dolog, nemcsak az állat — ha léte mondani — egyéniségétől, azaz szervezetétől függ, hanem nagy része van ebben a *fajának* is, amennyiben ez a szer-vezettel van összefüggésben.

Franciaországban Fouque megfigyelései szerint az algirai sertés fogékonyága a sertés-tesz íránt sokkal kisebb, mint az Orosz-országból hozott, mált a gazdasági tapasztalat pedig csaknem immunitás valószínűsége látszik, hogy egyes kövések nemisett sertésfajtak ellentállása fokozottabb.

Ugyanazon sertésrizálók állítják, hogy a szerb sertésének nem állanak fón azon hátrányok, melyek a beltenyészésközli szer-mező magyar, mangaliczával tapasztalattól és mitűntek ezek edzettébb, durvább szer-vezetű, a sertésvesz általi vesztésközli sem oly te-mes náluk, mint a magyar sertésnél.

Más oldalról kérdésközli, tényleg azon biztosítást nyertük, hogy a fón hangzottott állítások tényleg valóságos bizonyosság és míg a magyar mangaliczával a sertésvesz által vesztésközli 75—80—90%, addig a szerb tenyészésközli a vesztésközli *legfeljebb* 20—30% között varál, idősebb jószágnál azonban nem megy 10—13% on felel.

Döringer.

LÓTENYÉSZTÉS.

Huzni nem akarló tanítása.

Gy. T. az Tökölmezéről a következő kérdést írtelte hozánk:

Négyéves szelét természetli kancaszkómból, kiscsá befoga, annyira ragy, hogy használni nem lehet. Miként lehetne a rugásról a csikót leszoztatni, illetve kocsiba betanítani?

Ha a kérdést jól értem, nem oly lórol van szó, amely rossz szokásokból ragy, hanem szó van tanítatlanságról a szederházban járattól lórol, amelyet tehát nem a rugásról leszoztatni, hanem a húzásra megtanítani kell. Erre kell következtetnem az állat életkorából is. A 4 éves csikót ugyanis valószínűleg most kezdte befogni a kérdéstevő ur, vagy ha előbb, egy a betanításnál nem járt el kellő körültekintéssel. Nincs más hátra ezekben, mint a tanítást újra kezdeni. E czélból a következő eljárást ajánlom.

Szerzőmözösa fel az istállóban helyén álló csikót teljesen, ígyelve arra, hogy a szerzőmözösa a lovat sehol se szorongassa, meggyőzje, hanem azért jól a testére illeszkedjék.

Az állás szólopláin erősitsem meg most keresztben és megfelelő magasságban egy dorongot s vesse át azon a végükön 25—25 kiló súlyú malyhermethek istrángokat. E súlyok a hán szólyogélt is állat szügyére fogák szorítani. A csikó — talán egy-két-kötőt rugra hátrálni fog s súlyos földet érnek. A hán nyomást akkorról, így fog a csikó örökön állani s csak akkor fog a jászol felé előre lépni és a súlyokat maga után vonni, mikor a takarmányát elibe teszi s míg eszik, e megterhelésnek viselni kénytelen. Így két-három nap alatt megszokja a szólyó-nyo-

nél a súly szerint kimutatóit árú mennyiségére mintegy 177 ezer méterestétel kerekében áll. Általában a folyó év egész első felében a behozatal sokkal nagyobb, elegenden a kivitel kisebb volt, mint a múlt év ugyanezen időszakában. A forgalom fő eredményeinek jelentékeny változását a behozatalnál, mint a kivitelnél főként a gabonaforgalom alboromis alkútlása idézi elő, ami viszont a tavalyi rossz termésről áll kapcsolatban. Az ennek folytán behozatott nagy értékűre a következő évszázallattól tűnnek ki:

Table with 5 columns: Item, 1807-ben, 1898-ban, 1897-ben, 1898-ban. Rows include Wheat, Rye, Barley, Corn, Rice, and Wool.

A fenti kimutatás adatai szerint a kártyaféle gabonamintékből és lisztből a folyó év első felében csak 5,85 millió méterestétel, az 1897. év első felében 10 95 millió méterestétel vitünk ki külföldre, viszont a behozatal, mely az 1897. év első felében csak 1 09 millió méterestétel, a múlt év első felében 4 10 millió méterestételre szűkölt fel. A fobb gabonamintékből sokkal többet hoztuk be az idén, mint az 1897. év első hat hónapjának, viszont a kivitel mindenyeknél nagy mértékben hanyatlott. Így a búzánál a csökkenés körülbelül 1 millió 503 ezer mm., rozsnál 491 ezer mm., árpatéknél 629 ezer mm. Kültermesdelmek az átláthatóbb körülbelül stagnácziót tüntet fel szemben a múlt évi kivittel, illetve behozattal, amennyiben jelentékenyebb csökkenés vagy emelkedés nem konstálhatott. Mindent összevetve, mindinkább kopik rólunk a kiviteli ország jellege, aminek az a következménye, hogy a kivitelre bázisított kereskedelmi politika pusztorizása helyett a beforgalom tökéletesítése s ezzel kapcsolatban a belforgasztás emelése követel figyelmet a jövő politikusaitól.

Tenyészállat-díjazás és termény-kiállítás. A sornopronegyi gazdasági egyesület 1898. évi szeptember hó 18-án rendezte órákor kezelt vásárt, az állatvásárral tenyészállat-díjazást és termény-kiállítást rendez. A tenyészállat-díjazás kiterjed: nyugati (rórtórtakra) simmentáli jellegű szarvasmarhára és juhokra. Díjaztatni csak sornopronegyi lakos és csakis kirtokosnak saját nevelésűt kötelezik lép. A illetékes közlegi eljárással a marhák fog, mi az állatokat, az állományi anyagot csak az esetben fog kiadni, ha a díjazandó állat tulajdonosa kötelezettséget vállal arra, hogy a díjazott tenéhd 2, iszófdt 4 évig tulajdonában megőrzi, az tenyészésre használja és egyruttal mint tag (erdít) az egyesület kötelezik lép. A tejelőversény. Szeptember hó 18-án történni meg a verseny-féjés, t. i. minden egyes tehén teje külön-külön pontosan meg lesz mérve, s a zsirtartalom százaléka szerint a legmagasabb szám nyert az első díjat. Tejgazdasági lévendezés mekötésének való bemutatása. A kiállítási tere, egy kb.1000 négyzetméter területen hírvessz szakferdeh közreműködése mellett tejgazdasági berendezés fog felállítani és megmagyaráztatni. Vadjajásás is lesz, melynél a beküldött vajtinkt alak, csomagsok, lény és zamatk tekintetben bírálatnak el. A termény- és kertészeti kiállítás mindenennél

(gabonafélék és kertészeti termény kiállítás). Gazdasági és 5 termény-zacskóban kiállítások. Kertészek, vagy kertészeti terménykiállítás tartoznak a nekik szükséges hely végett az elsőhöz szeptember hó 1-ig megkezdési és kötelek kiállításokat saját maguk rendezetnli. A baromfi-fajta kiterjed: tyúk, pulyka, kacsa, és másféle. A mekötés kiállítás kiterjed mindenféle mekötési termény, tárgy és eszközre. Gazdasági gépek és eszközök azon célból állítanak ki, hogy a gazdák részben a géppár használatát láthassák, másrészt pedig esetleges szükségletüket könnyű és olcsó módon fedezhesék.

A vad szállítása. A vadászcarnokok hivatalos értesítése írja a következők, a vad szállításiánl figyelembe veendő sorok: A vadászatok most már mindenfelé megkezdék és főleg fogly érkezik tetemes mennyiségben és közpön vásárcsarnokba. Sajnos, e küldeményeknek igen tetemes részét el kell kobozni. Szeged kizárólag a hibás kezelés a. A lóvés után a melegen választásokból varrott, öszezszorított küldemény uaire felérkez, már oly szagos, hogy többé nem bocsátádnál áruba. Sokkal célszerűbb a vadat a végében át kizsigerezni (de nem felmeszteni a hasát) s egy füzi egymáshoz, vagy pedig egy nádhoz vagy fokalekara egymást ne érjek. Így nem melegesnek meg.

Uj szövetkezeti Nyitraamegyében. A Nyitraamegyi gazdasági egyesület az aratási időszak végeznél az ünneppapokat szövetkezetek alakítására használja föl. Legutóbb megalakította a wittenci szövetkezetet 110 taggal, 200 üzletessel, elnök lett Tagányi Alajos, helyettes elnök és pénztáros Biék Antal. Galgóczy megalakította a szövetkezetét 122 taggal, 279 üzletessel, elnök lett Bruker Ágost, helyettes elnök Babóthy Pál. Nyitra-Baján megalakult a szövetkezet 110 taggal, 140 üzletessel, elnök lett Boll János, helyettes elnök Klimcsák Ábrám. Zavaradn megalakult a szövetkezet 60 taggal, 62 üzletessel, elnök lett Hajnis Jusztin. A szövetkezeti mozgalom annyira terjed, hogy csaknem minden vasárnapra ki van tűzve egy szövetkezeti alakuló gyűlés. A Nyitraamegyi gazdasági egyesület igazgató-választómánya 9-én tartott ülésében elhatározta, hogy a vármegyei szövetkezeti közpönt szeptemberben fogja megalakítani.

A mezőgazdasági szövetkezeti terjeszkedése. A Landw. Genossenschafts Presse arról értesül, miszerint a szövetkezés eszméje az Egyesült-Államok gazdái között mindinkább nagyobb tért hódít. A farmerek mainap belyatták a társulás hasznosságát s minden igyekezetükkel odaadtanak, hogy szükségletük besztését a szövetkeztésre vehessék. A mezőgazdasági terén működők az összefüggéscapocs. Kivülálgik ez abból, hogy Towa, Wisconsin s Minnesota államok csak az 1897-ik évben vettek be 55 millió dollár értékű vadott sajáukért, mely öszzögből a legutóbb emittelt államnak egy harmadészt részesít, pedig dtt az első tejjgazdasági csak 892-ben lételették. Az első Jovánban 1891-ben 3000 dollár tökébefektetéssel lón alapíva. Ma majdnem minden államban vagy 450 íva jövedelmező, egymással szövetkezeti tejjgazdaság működök. Az előbb emittelt államok farmerei tejjgazdaságukba 150 millió dollárú öszzefüggéscapoktetek Dó dokátban az első tejjgazdaság 1893-ban lételett s most ezen ízemből 29,000 dollár dividendát osztanak szét a farmerek között. A szövetkezés még azon használnál járt, hogy a termelők a gabona ártát bushelentkil (25 liter) 2-5 centesé felomáthatták. Az állat s állat-termekek eladásá határozottan jobban sikerült, mint midőn valój a maga számlájára zétet a kereskedést. Sőt mi több, a viatósítás terén is a szövetkezés formáját fogadták el. Így Minnesotában magában 140 kölesönös tübiztsítási egyesület tartanak fenn a farmerek.

A vajértékesítés központi szövetkezele. A német mezőgazdasági szövetkezet f. évi augusztus 25-27-én Karlsruheban tartandó tanácskozásán, a vajértékesítési szövetkezet kérdése is szóba fog hozatni. Ez a tárgya a szövetkezési tárgyalásokon már néhány évvel ezelőtt is vita tárgyát képezte: többek között Drezdában 1897-ben is, hol a vajértékesítési szövetkezet felállítására szükséges a hasznosnak mondatott ki s széleskörűen terjesztése ajánlatlott. Arról van ugyanis szó, hogy az egyes járárok s kerületek tejgazdasági szövetkezteh a működői képes központi szövetkezetekhez hozzácsatlósulassanak. Ezáltal egyetemes, jó minőségű áru előállításá lesz megkönyvülve, s a különböző értékesített gátó nehézségek utóli hátrátlanak. Az 1896. évi statisztikai kimutatások szerint a központi szövetkezetek nem kevesebb, mint 172 tejjgazdasági szövetkezet léptt be s íylen formán 256,500 márkányú üzletkövél, bíró nagy testület létesült, mely csak vagy 52,454 márkázó értékesített (5,357,445 m. értékben) az emittelt esztendőben. A legutóbbi időben az egész birodalom északi részére kiható vajértékesítési szövetkezetek fognak életbe lépétni, mely évekenként egy-két millió márkányú formátul ment kimutathatni. A gazdák társulásának íly példái látvan magunk előtt, akaratalunk is azt kérdezzük magunktól, mi akadályozza hát a szövetkezés eszméjének szélesebb körbeni terjedését minálunk?

Precipitált trágya-gipszet, szuperfoszfátot és egyéb műtrágyaféléket legítványosabban ajánl a

„HUNGÁRIA“ MŰTRÁGYA.KÉNSÁVY ÉS YEGYI IPAR RUDYÉNYTÁRSASÁG BUDAPESTEN, V. KER. VACZI-KÖRUT 21. SZÁM. Részletes mltasításokat kívánatár ínyvea és bírmentve.

Advertisement for 'HUNGÁRIA' fertilizer featuring a circular logo with 'Feltaláló a t. cz. gazdákönzéség figyelmét' and 'a budapesti gyapju-ankeziókra'. Text includes 'Múlt évi forgalom: 25,223 nm.', 'szepetember hó 21. és 22-én', and 'HELLER M. S. TÁRSA, BUDAPEST, V., Erzsébet-út 13.'

Országos Magyar Nélcsoéns Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Alapított 1898. évi évi évi.

Bél: TELEKI GÉZA gróf, Alnökö: CSÁVOSY BÉLA.

ANDRÁSSY UTCA gróf, BULJANOVICS SÁNDOR, DESSÉFFY ARISTID, PÖSPÖKY EMIL, RUBINER GYULA, SZÉNTIRÁLYI KÁLMÁN, SZILA JÓZSEF, SZONYI ZSIBOMÓ, TELEKI SÁNDOR gróf.

Vesztérgasztató: SZONYI ZSIBOMÓ.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR NÉLCSOÉNS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET a gazdaságosság általános elismerése mellett egy a Biz-tint a Biztositás terén híven megfellelő hivatásának; folyton fejlesztés a reformokat, melyeket a gazdaságosság évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felelő teljes megelégedést vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál rendkívül mérsékelt díjával teljemen megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kiestési bélyeggel; — minden más illeték kizárásával.

A takarmány és szalmáseleség

biztosítása egy intézetnél sem emelkedhet oly olcsón és oly kedvező feltételek mellett mint a szövetkezetnél.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kiszeged, ha haszn egyszerre, egy csoportban, de külső-külső ajánlattal természetükkel biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József-körút 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek. 5024

Vágó- és tenyészállatok eladását és vételét

legelőszertől hirdetni a

„Mészárosok és Hentesek Lapja”-ban.

5741

Budapest, VIII. Csokonay-utca 10. sz.

Hirdetések díjazás szerint számíthatnak.

Egyetememes és mélyítő ekék

I Jeczelgerendelylyel, páncczelaczel kormánylappal egy darabból, övezetekkel, állítható szarvakkal.

Többvasú ekék.

!UJ!
1898-iki Finom-, szántó- és csuklós-boronak, rétboronak, háromtagú- és egytagú hengerek.

UMRATH ÉS TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST,

V. ker., Váci-körút 60. sz.

Fetőgépek, trieurók, rosták, kukorica-morszók, szecskaágók, répvágók, daráló- és örlőmalmok, takarmányfulesztők stb. nagy választékban.

Foxterrier kutyákat

igen jó patkány, vakond irtót és egyéb kárteknő vad pusztítót, rókanak a lyukból való kiűzésére is alkalmasat szállít jótállás mellett.

PICK OSWALD

tenyésztőállat importeur

VII. kerület Külső kerepesi-ut 1. szám.

Proskowetz Emil cs. és kir. szabadalmazott

kwassitz-i czukorgyára

Kwassitz, ószaki varut, Morvaország ajándék

kwassitz-i eredeti Hanna korai rozso

korai érés, terméshozam, ugyszinté legmagasabb perzent

és zöld, finomhéj szem által tűnik ki és a meyet ifj. lovag Proskowetz Emil termest. 6261

Eladó,

a piacznál mérsékeltébb árban — természetesen mennyiségben: 500 drb 5—6 éves

első rendű erdélyi magyar faj igás ökor,

250 drb 1 évet töltött és 170 drb 2 évet töltött

első rendű erdélyi magyar faj tinó.

Felvilágosítással szolgálnak: László és társai, Nagy-Iklódon, (Szolnok-Dobokamegye) vasut-, posta- és távírdá-állomás. 6243

Fuchs Hermann

tejgazdasági edények gyára 4780

BUDAPEST,

VI., Szonyi-utca 35. sz.

Edény gyártmányaim úgy minőségben, mint ár tekintetében általános elismerésben részesülnek.

Rendes nevüm közli felsorolom:

a „Budapesti Központi Tejcsarnok Szövetkezetét”, a „Gazdák Budapesti Tejgyáráé” ügyszintén az aradi, pécsi, stb. tejcsarnokokat és számos nagy hazai gazdaságok

Referenciáikat szivesen megtekintem.

Telefon-szám 17—35.

GANZ ÉS TÁRSA

vasútondó és gépgyár részv. társ. BUDAPESTEN.

Petroleummal és adómentes benzinnel hajtott motorok gazdaság céljaira. (Bánki és Csonka szab. rendszere.)

Mechwart-féle gőzekék és petroleum ekék.

Hengerezékek, kőjáratok és teljes malomberendezések.

Turbinák. — Villamos világítási és erőátviteli berendezések. Nos. 514.

Részletes árjegyzékelnet kívántra megküldük.

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparczéljakra. BOWER-BARFF-féle szabadalmazott innoxidáló mészszóró szerinti innoxidáló szivattyúk rozsa ellen védve.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien, I., Wallsehgasse 14. sz. Schwarzembergerstrasse 6.

MÉRLEGEK

legújabb javított rendszerű tízedes, százados és hímérlegek fából és vasból, kereskedelmi, költözködési, gyári, mezőgazdasági és ipari czéljakra. Embertérleg, mérlegék házi használatra, háromféle-gék. Commandi-társaság szivattyú- és mérleggyártára.

Gazd. kötélárak. ZSÁKOK, PONYVÁK,

zsinokok, hevederek, tömlők, febr ruhaterítők. Tornaszerek, függőágyak és mindenféle hálók ipartelepe. SEFFER ANTAL Budapest, IV., (Károly-laktanya) Károly-utca 12. sz.

LAWN-TENNIS
Gondos kiszolgálást. Vidékre árjegyzék szerint.

Legjobb és erős burgonya-kiemelőgépek,

melyek az 1890. évi nemzetközi burgonya-kiemelő géppróba alkalmával az első díjakat, az állami éremmel lett kitüntetve, készítették. SCHOLTZ C. A. gyárában Mattheéczon. (Föld Magyarországi) Árjegyzék kívántra díjmentesen szolgáltatunk.

A CZÉLLÁNCZOK.

A forrasztott lánczokhoz képest létszer oly nagy ellenállás a töréssel szemben. Érték, kőszíri és olcsóbb minden egyéb lánczál.

Actien-Gesellschaft Stahlwerke Welscheschloß, tem. Goepfinger & Co. Walsenburg, Föld-Magyarországi.

Kapható minden nagyobb vaskereskedésben. Bizonyítványok és árjegyzékek ingyen. 5573

FONTOS földbirtokosok, gazdák és raktárvállalatok stb.-nek.

Ausztria-Magyarországban állami bevezetést s mindenki által hasznosnak elismert

ponyva-köleszövő intézetem ponyvákat,

ajánl én csekély költséggel, 120 mtr. nagyságú felületű kasszák, vasúti waggonok és más nevelő területek betakarására, továbbá 120 mtr. nagyságú, u. behorhosított állomás székronyáikat, minál saját ponyvák beszerzése megalkarítottok.

Ugyiszint **zsákok is kölcsönözhetek** igen olcsó árak és előnyös feltételek mellett. Ugyasint legelőszobában szerelhetők be új és használt kátrányos és **telített ponyvák** valamint székronyók, székronyók és **zsákok** minden nemből, gabona, faszen, liszt és korpás zsákok stb.

Minden 50%-kal olcsóbb mint bárhol.

Öcska zsák és ponyva minden mennyiségben a legmagasabb áron megvételik. 5182

NAGEL ADOLF, BUDAPEST,

V., Arany János-utca 12.

114389/88. sz.

Hirdetmény.

Magy. kir. államvaotak.

Tárgy: Személyszállító vonatok megszüntetése.

F. évi augusztus hó 10-16-ai kezdve az alább felsorolt személyszállító vonatok forgalma az utazó közönség részéről való csekély igénybenedélés folytán mag fog szüneteltetni.

1. A Budapest—Zimonyi vonalon az Indiaról minden pénteken reggel 5 óra 19 perczor induló és Zimonyra reggel 6 óra 55 perczor érkező 952. sz. személyszállító tehervonat.
2. A Hegyes—Feketehegy—pálánki vonalon a Torszáról minden szerdán és vasárnapon reggel 6 óra 6 perczor induló és Pálánkára reggel 7 óra 17 perczor érkező 4016. sz. vegyesvonat.
3. A Budapest—predélti vonalon az Agostonfalváról minden pénteken, valamint a brassói országos vásárkor alkalmával reggel 4 óra 20 perczor induló és Brassóra reggel 7 óra 4 perczor érkező 652. sz. személyszállító tehervonat.
4. A Szabadka—Szeged—rökuti vonalon a Szabadkáról d. u. 3 óra 30 p-kor induló és Palicsra d. u. 3 óra 45 perczor érkező 4111. sz., a Palicsról d. u. 4 óra 5 perczor induló és Szabadkára d. u. 4 óra 20 perczor érkező 4112. sz. a Szabadkáról este 7 óra 40 perczor induló és Palicsra este 7 óra 55 perczor érkező 4113. sz. és végre a Palicsról este 8 óra 10 perczor induló és Szabadkára este 8 óra 20 perczor érkező 4114. számú fűrdővonatot említtet napjól kezdve csak ünnep és vasárnapokon fognak közlekedni.

Budapest, 1898. évi július hó 29-én. (Ünnyomat nem díjaztatuk.) AZ IGAZGATÓSÁG.

KÜHNE E. gazdasági gépgyára MOSONBAN.

Ajánlja a bekövetkező őszi évadra: Sack rendszerű aczéleket, egyes-, ketős- és hármasekét, Laacke-féle szántóföld és réthorvánt, hegerceit,

eredeti „Hungária Drill”,
hegyes vidékre „Mosoni Drill”,
kiszagdáknak „Jubileum Drill”
sörvetgépeit leszállított árakon. 18500 db. használatban.

Mindenemű rostált, szelelt, konkolyozót.
Ej: Burgonya osztályozó gépek!
Uj! Répafele gépek, szükörpástermelők részére!
Legjobb: „Rapid” darálóit, sezeika és répavágóit,
morszó és takarmány fűlesztők.
Különlegesség: Takarmánykamra berendezések.
Uj, telj s nagy árjegyzékek kívántra bérment e.

Főraktár: BUDAPEST, VI., Váci-körút 57a.

Vetőmag.

Évek hosszu során kiváló előválogzáttal kiválogott vetőmag által sikerült hazai viszonyainkba különösen alkalmas

nemesített rozsoft

előállítanunk, mely fagyállóság, korai érés, bőtermés, nagy és erős szalmatermés, nagy hektoliter súly által kitűnik; ez az éghajlatunkban lévő tenyésztre, kevésbé van az elfajulásnak kitéve...

Kapható métermázsája 9 frt árban Nagyszombat állomásra szállítva:

Graf Dezasse intézőségénél,

Bohuniczon, Pozsony megye.

6278

Mintával készséggel szolgálunk.

MEGJELENT

"SZŐLŐMŰVELÉS ÉS BORKEZELÉS KÖNYVE"

A tiz ivre terjedő, számos ábrával ellátott munka népszerű nyelven kimerítő fölvilágítást ad a szőlőnevelés, szőlőtelepítés, a filoxera és egyéb elleneségek vagy betegségek ellen való védekezésnek módjaira nézve. Megtárat a mustnak és borának okosra kezelését és javítására. Ímereli azon törvényes intézkedéseket, melyek a szőlőtermelést és pezsgézádat közérdeklik.

Szőlőbirtokosok és vinczellérek

számára írta:

SZILÁRD GYULA

földművelő iskola tanár.

3934

Ára 1 frt 20 Kr

Megrendelhető a „Köztelek” kiadóváltalánál BUDAPEST, IX. ker., Üllői-út, 25. szán.

B e r l e t.

A nagyméltósági m. kir. földművelésügyi miniszterium kezelése alá tartozó

kincstári földbirtokok, halászi jogok és rév- és hidvámszedési jogok

amely folyó évi alkáldező hó 1. ültető augusztus, december 31. folyó évi január 1-ig számított 1, 2 és 6 évi időtartamokra, az alábbi iratokban és napokban, mindegyik reggeli 8 órákor megtekinthető.

nyilvános árveréseken

az alábbi felsorolt bértárgyak fognak

bérbe adatni,

mely árverésekre a bérletni szándékozók ezennel meghívattak.

Bérbe adatok:

1. Nagybeeskereken a kincstári ispánság iródjában 1898. augusztus hó 16-án: Nagybeeskerek, Botos, Périás, Farkasd, Lók. Kévi, Szt. Iván, Nádny, Öregfalú és Dobricza községek határában fekvő 18 földbirtok; továbbá Ozora község határában a Temes folyón gyökörölható a a. 22. sz. halászi jog.

Zsalyba község határában a tiszai révvámszedési joga a hozzá tartozó épületekkel.

Titel, Périás, Rudósgátna, Botos és Farkasd községek határában a

csölöp- és rakodási díjszedési joga.

2. Pancsován hó 18-án: Antalfalva, Almás, Bavaniste, Brestovác, Csepája, Franczfeld, Oppova, Ozora, Szigetferrim, Botos, Kubin, Boreca, Sárosora és Dolna-Lyubkova községek határában fekvő 18 földbirtok; Temes-Sziget községében a dunai révöz: Sárosora község határában a Panyavica csatornán gyökörölható halászi jog.

Kubin, Bányos és Oppova községek határában csölöp- és rakodási díjszedési joga.

3. Lugoson a kincstári ispánság iródjában 1898. augusztus 24-én és esetleg a következő napokon: Bálmuz, Bányost, Dronova, Padimák, Harmadia, Hezeres, Nagyostély, Lugos, Magyar-Székos, Nevinca, Perul, Szilba, Valca-Lunga, Zaurst, Balcest, Baszet, Bányost, Branyost, Furdia, Homodja, Jeszák, Kudova, Klesova, Kostély, Kuttina, Marsina, Padurány, Porocana, Szányost, Kis-Szarduk, Soudris, Szendy, Zorány, Zupány, Zsupanyest, Karaneseb, Zsupanek, Jeselnicza, Örményes és Temes-Szalina községek határában fekvő 123 földbirtok.

A Karaneseb és Petroznica községek határában a Temes folyón gyökörölható halászi jog. A karanesebi Temes hidvámszedési joga.

4. Temes-Rékáson a kincstári tisztartóság iródjában 1898. augusztus 29-én és esetleg a következő napokon: Temes-Rékás, Jervin, Sustra, Györok és Mosnica községek határában fekvő 119 földbirtok.

A becsesandó birtokok között: 12 közép birtok (400–900 hold, négy nagybó (900–2000 h) birtok van, a többi kisebb kiterjedésű (1–400 hold) tulajdonos részben legelő, erdőirtás és ártéri terület, de nagy jó minőségű szántó és kaszáló is. Épület és felszerelés a birtokok egyiken sincs.

A kiállításí árak az eddigi béretermények szerint holdankint 50 kr. és 30 frt között vannak megállapítva. Ajánlatok irásbeli és szóbeli lehetők.

Írásbeli ajánlatok 10 óra helyggyel, 10% káucszonnal ellátva, köld jelzés és pecsételt zárt borítékban az árverés megkezdéséig az illető kincstári ispánságnál, vagy 3 nappal az árverés kezdését megelőzőleg az alantit tisztartóságnál nyújthatók be. Utajánlatok vagy elkésletlen érkezettek sem vésletnek figyelembe.

Az egyes birtokok kiterjedését a bértartalmat és a kiállításí árakat részleteben feltüntetett táblázatban az illető községekben, valamint a fentmelt kincstári ispánságoknál és alantit tisztartóságnál közösmélni ki vannak függesztve. A részletes árverési feltételek ugyanezen ispánság, illetve a tisztartóságnál a hivatalos órák alatt (d. e. 6–12. d. u. 2–6-ig) bármikor megtekinthők.

M. K. KINCSTÁRI TISZTARTÓSÁG
Temes-Rékáson.

Bármilyen
gőzcsepplőkészletnél
alkalmasnak.

Hofherr és Schrantz Budapest,

VI., Váci-körút 57. szám.

Több mint
250 darab
működésben

Ajnlóink legújabb szerkezei

léheredőrzsölő-gépüket

alóhere locsópelése, kiőrzőlése és tisztítására egy művelet alatt

Árjegyzékek bérmentve és ingyen.

SEIFERT JÓZSEF, Pozsony, Halászkapu-utca 4.

cs. és kir. udv. fegyverszállító

Interurbán telején 352. szám.

Honri Fléger eredeti DIANA fegyverekből
özlészeri (Hommers-féle) fegyverekből

J. P. Sauer & Sohn czég
Kropp Frigyes-féle
különbözes acélszórási fegyverekből

eredeti gyári áron.

Kész vadásztöltényeket, pontozók és rugókat; a legújabb és a legjobban eladott fegyvereket és minden fegyvert, valamint minden szükséges és hiányzó alkatrészt, továbbá mindenféle kiegészítőt, valamint mindenféle vadászati és sportkellőanyagot, továbbá mindenféle vadászati és sportkellőanyagot, továbbá mindenféle vadászati és sportkellőanyagot, továbbá mindenféle vadászati és sportkellőanyagot.

Kész vadásztöltényeket, pontozók és rugókat; a legújabb és a legjobban eladott fegyvereket és minden fegyvert, valamint minden szükséges és hiányzó alkatrészt, továbbá mindenféle kiegészítőt, valamint mindenféle vadászati és sportkellőanyagot, továbbá mindenféle vadászati és sportkellőanyagot.

Eredeti-Eley-töltények, vadászati, utazási és sportkülönlegességek.

Készítők és eladók: Budapest, 1897. Április 2-án.

ad 79/84 CIV. szám. Magy. kir. Államvasutak igazgatóság.

HIRDETMÉNY.

(Az utipodgyáznak a hálótól való elfuvarozása és feladása a budapesti városi menegyrodák által).

A magy. kir. Államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint az utazó közönség kényelmére a budapesti városi menegyrodák (Hungária Szálló) az ott személynél vagy telefon után történő bejelentése a feladandó uti podgyárat az illeték lakásán veszi át és azt az alábbi fuvarozási illeték beszedése mellett a megjelölt vonatokhoz az illető budapesti pályaudvarra kiszállítja s a kívánt vonatkozó feladja.

A fizetendő fuvarozási díj a következő:

25 kfm. összességig 38 kr.
minden további 10 kfmért 8 kr.

Az átvett podgyárra vonatkozó hivatalos feladati rendny, valamint a sztkészes vasúti menegyje a fentnevezett irodában kiszolgáltatik.

Budapest, 1898. június hó 21-én.

(Ülányomlás nem ajkizatik) Az igazgatóság.

HIRDETESEK

felvetetnek a kiadóhivatalban
BUDAPEST,
Élől-ut 25-éik szám.

Bérleti hirdetemény.

A vallásalap tulajdonához tartozó Győr megyében fekvő

788¹⁶⁰⁰ kat. hold kiterjedésű ugyvezett Pátka pusztai

művelési ágaira nézve a bérleti feltételekben részletezett földbirtok, a rajta levő gazdasági épületekkel az alulírott ministerium IX. ügyosztályában

1898. évi szeptember hó 30. napján

tartandó zárt ajánlati versenytárgyaláson 1899. évi július hó 1-től 1911. évi szeptember hó végéig terjedő 12 és egyegyed évi időtartamra haszonbérbe fog adatni.

A 788 frt bánatpénz letételét igazoló pénztári nyugtával felszerelt és 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok a fentjelzett nap délelőtti 10 óráig a ministerium segédhivatali igazgatóságánál nyújthatók be. A részletes haszonbéri és versenytárgyalási feltételek a ministerium segédhivatali igazgatóságánál és a somlyóvásárhelyi közalapítványi gazd. felügyelő-ségnél (somyóvásárhelyen) a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Budapesten, 1898. évi július havában.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministeriumtól.

Haszonbérlet átadás.

Vergelét mezővárosban 100 holdas kintán szántóföldön

birtok,

melly teljesen instruálva van családi körülmények miatt fundus instructuál vagy anélkül

azonnal is átvehető.

A bérleti szerződés 1907. év okt. hó 1-én jár le. A birtokon 15 katasztrális hold dökánytermelési engedély van. Bővebbet

BERGEL JÓZSEF-nél Vergelében, Hevesmegye — esetleg **BERGEL LAJOS-nál Budapestben, Izabella-u. 92. sz. alatt.**

Gőzekék

utezai lokomotivok,

gőzcsepplőkép hájtására a sáherzei vasművekkel. A gépek vásárlásánál mezőgazdasági szaktörvény tanács adatik. Szives tudakozások

Erzherzogliche Cameral-Direction

in Teschen in Schlesien, czeimen. 4001

A vetési időnyre ajánlom

Sack Rudolf legújabb rendszerű sorbavetőgépeit,

melyek KISBÉREN és LÉVÁN múlt év őszén tartott nemzetközi versenyek alkalmából első díjjal lettek kitüntetve.

(V.I.K. osztály), melyek egy vannak szerkesztve, hogy azokat sik vagy dombos talajon minden magfélélet tesztelési menünyire alkalmas legyen. Istenen lehet követni, andikül, hogy a vetőszekrényt beajaztatni, merlös vagy paskeröket cserélni kellene. **Sack Rudolf** valamennyi sorbavetőgépe fölette kénytelen járnak, nagy szilárdan vannak közbiztos, igen tartósak és kitérőre álló ernyővel is kaphatók. Mindennemű **sack eke, borona, szarvasvető és talajmunkai eszköz** dus vállasrétkában van rákötve, és **az eredeti minőségben az itt látható törvényes védjegyvel** csak nálam vásárolható be.

Legújabb árajzokban egyes most is kitérőre legveszesebben szolgálók azonnal ingyen és bérmentve.

PROPPER SAMU,

Sack Rudolf magyarországi kizárólagos képviselője, BUDAPEST, V., Váci-körút 52. sz.

ad 23491/98. sz. Magyar királyi államasutak.

A termes gőzhajók 1898. évi nyári menetrendje Fiume-Velenecze és Fiume-Ancona között

Fiume és Velenecze között az elegans „Dániel Ernő”, Fiume-Ancona között pedig a legnagyobb közelemmel berendezett „Vilám” nevi gőzhajó közlekedik. Ezen gőzhajók az I. helyen kívül még külön luxus osztályjal is bírnak, — melyek külön teremmel, kitérő ágyakat tartalmazó kabinokkal, dohányzó teremmel és villamos világítással vannak ellátva. A „Vilám” nevű gőzhajó a termen kívül még egy kisebb 4 hálóhelyes elátott család teremmel (salon privé) is bír, mely külön megrendelhető.

A termes hajók menetrendje folyó évi április hó 14-ől octóber 31-ig a következők: **Fiuméből indul Veleneczebe** minden hétfőn és szombaton 8 órakor este, csatlakozásba a Budapestről este 7 óra 40 perckor érkező gyorsvonatban, érkezés Veleneczebe másnap reggel 7 órakor. **Veleneczeből indul Fiuméba** minden hétfőn és csütörtökön este 7 óra 30 perckor a szt. Márk-téről, érkezés Fiuméba másnap reggel 6 óra 30 perckor, csatlakozásba a Budapestre 7 óra 25 perckor induló gyorsvonat. **Fiuméből indul Anconába** minden hétfőn és csütörtökön este 8 órakor, csatlakozásban a Budapestről este 7 óra 40 perckor érkező gyorsvonatban, érkezés Anconába másnap reggel 6 órakor, csatlakozásban a Rómába induló gyorsvonat. **Anconából indul Fiuméba** minden szerdán és szombaton este 8 óra 30 perckor, csatlakozásban a római, napolyi és bolgari gyorsvonattal, érkezés Fiuméba másnap reggel 6 óra 30 perckor, csatlakozásban a Budapestre reggel 7 óra 25 p-kor induló gyorsvonatban.

A tengeren való hajóutak 10 órárt vesze igénybe. Budapest—Fiume között gyorsvonat, onnan Anconán, vagy Veleneczeig gőzhajón együtt fizetendő: a gyorsvonat I. osztályáért és a gőzhajón a luxusszállástyért ágygal együtt — 20 frt a gyorsvonat I. osztályáért a gőzhajón az I. helyért ágygal együtt — 18 frt csak a gőzhajón a luxusszállásban ágygal együtt — 8 frt csak a gőzhajón az I. helyen ágygal együtt — 6 frt a gyorsvonat. A fentebbi útirányon át követően meneti-jegyek adának ki következő áron: Budapest—Fiume között I. osztály 12 frt, II. osztály 8 frt.

	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.
Budapest—Fiume	75.80 fr.	55.45 fr.	30.15 fr.
Budapest—Fiume	92.50	67.25	36.65
Budapest—Milano	71.95	52.85	38.70
Budapest—Lirin	92.25	67.10	36.45
Budapest—Napoli	104.25	75.51	41.05
Budapest—Róma	78.08	58.45	30.20

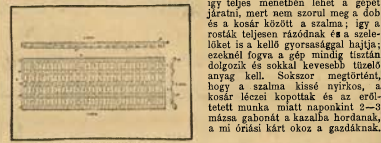
Ezen jegyeken kívül Budapestről Bari, Butraglia, Bologna, Livorno, Padua, Piss, Verona állomásokra is adának ki követően meneti-jegyek. Bővebb értesítéssel nyelhető a magy. kir. államasutak városi meneti-jegy-fióráis és Cool-öle utasít. iródnak. Budapest, 1898. július hó 15-én. Az igazgatóság.

Eredeti szép, tiszta magyarfajú, elsörendü jármos ökor, gazdasági munkára még a legalkalmasabb van nálam eladó harminczhárom darab. Bővebb felvilágosítással szolgálhatok levélben. Vevő vasutnál kocsi várja, kocsin az ut csak rövid félóra. **Péter András, Szeghalom, Békésmegye.**

Kosárbetét cséplőgépek számára.

BAJZÁTH IGNÁCZ szabadalmát képező új találmány.

Ezt a kosárbetétet 1898. április hó 24-én bíróság előtt kipróbálták olyan gabonával, amely már három napig vizen ázott és mégis tisztán kidorósolta a szalmából a szemet. A megrögzöttséget a legnagyobb megelégedéssel nyilvánította a tiszta munkáért. Ennek a kosárbetétnek még az a nagy előnye is meg van, hogy a gőzgep sokkal könnyebben hajítja a cséplőgépet, mivel a kosarat nem szükséges közelíteni a dob felületéhez szorítani, mert ez a kosárbetét csak a kosár alsó részére van csavarokkal erőltetve, a kosár egészrészét fogja át, a hol a teljes kifőrtözést végzi. A kosárbetét éppen úgy van ellátva rovatkás sínekkel mint a dob és a kosár felő részében megterül a szalma, mert az meglehetősen a szükséges képest nyitva van és így teljes mennyiségben lehet a gépet járítani, mert nem szorul meg a dob és a kosár között a szalma; így a rostok teljesen tisztán és a szőlőket is a kellő gyorsasággal hajítja; ezeknél fogva a gép mindig tisztán dolgozik és sokkal kevesebb türelmet arvasz kell. Sokszor megfordított, hogy a szalma kissé nyirkos, a kosár létező kopottak és az erőltetett munka miatt napokint 2-3 mázsa gabonát a kazalba hozdának, a mi orrási rák okoz a gazdának.

A kosár betétele. A kosárbetétek árak: 10 lőerűjű géphez 45 frt | 8 lőerűjű géphez 35 frt

BAJZÁTH IGNÁCZ uradalmi főgépésznel SZÉKELYHID (Biharmegye).

Diószeghi „Óriás buzát”, mely rozsdának képes ellenállni és így biztos termést ígér és melynek sulya hektoliterenként 81—82 kiló, ajánl őszi vetésre a Diószeghi Cukorgyár, Pázdony-Diószeghen.

WEISER J. C. gazdasági gépyára és vasútöltője NAGY-KANTZSÁN, Magyarország legjobb sorvetőgépe a ZALA-DRILL

Az Orsz. Magy. Gscd. Egyesület 1897. október hóban Kisbéren rendezett nemzetközi vetőgépversenyen a legjobb díjjal, a általmi aranyéremmel.

Az új sorvető gépyára és vasútöltője. A ZALA-DRILL a legújabb és legelőnyösebb sorvető gépyára és vasútöltője. A ZALA-DRILL a legelőnyösebb sorvető gépyára és vasútöltője. A ZALA-DRILL a legelőnyösebb sorvető gépyára és vasútöltője.

Sack-rezészűrű osztályú, szekcsa- és repaváltó és mindenféle gazdasági gépyál és jármű.

Planet jr. rsz. kézi-toló répkapka és töltőgép, á 11 frt.

"LAUCKSCH" "LAUCKSCH"

44 Landsberg u. Berlin
BUDAPEST.
Gyártelep: KÖBÁNYA.
Városi iroda: Múzeum-kört 35.

Gazdasági ipartelepeket berendező gyári részvénytársaság

FŐOSZTÁLYOK:

A) Szeszgyárak, B) Sörfőzdek, C) Malátagyárak, D) Keményítőgyárak.

KAINIT

nagyban és kicsinyben.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tükért hivatalánál (Budapest Köztelek).

ÁRAK:

nagyban wagon-rakományonként ab Leopoldshall-Stassfurt, ömlesztett állapotban 106 frt, zsáokban szállítva 130 frt. A vasúti szállítási költség a különböző távolságu rendelési állomások szerint 130—140 frt közötti váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt budapesti rakatunkból egyesületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.

A megrendeléssel egyidőjűleg a kainit árát egyesületünk pénztárhoz beküldeni kérjük, a szállítási költségek a kérdemény átvételénél fizetendők.

Első magyar

gyapjumosó és bizományi részvénytársaság

Budapest, V., Kárpát-utca 9.
Alapítástörténet 1868-ban.

A bárány gyapju nyírás közelítőfélre b. figyelemét gyapjumosó gyárunkra irányítjuk.

Zsirban nyírt

BÁRÁNY GYAPJU

is legelőnyösebben gyári mosás után értékesíthető. Csomagolásra azonnal küldünk írás zártan költségek éj nélkül.

Kimerítő felvilágosítással és programmal kívánatra készséggel szolgálnak.

Az összes küldeményeket csafgunkhoz: Budapest-Li-pótvárosi pályaudvarhoz kérjük címeztetni.

Az igazgatót. áj.

Magyar tőzeg- és műtrágya-ipar részv.-társ.

ajánlja losoncai gyárából, kitűnő minőségű

faecál trágyáit

feltárt faecáliák, faecál-superphosphát, tőzeggphosphorsav stb. stb.

Részletes árjegyzékkel és felvilágosítással készséggel szolgál

az igazgatóság

Budapest, VI., Andrassy-út 30. szám, II. emelet 8. ajtó.

KIS HIRDETÉSEK.

Biehn János

asszist. és kiterítési termékek gyártója
Budapest, Tisza- és Mentelstérsz.
Központi iroda: Bencze-utca 11., Ferecsz-körtől 45.

Tisztá, termékek asszist. bítom-mező kiterítési kiterítésmunkák. **Változó asszist. fedél-mezetek, Biéhnolt, Carbolinnamint. Változó: Fedélmunka - befűdéseket, Faccement - befűdéseket. Mindennemű asszist. szőkeket.** **Nevelés felék gyökerez szírazzátelét asszistált.** **Aréjgötek és kötszögösek** szegény és békesség.

Kifogástalan minőségű bibor-beremeg szegény és békesség. **Magyarországi gazdasági társaság** szegény és békesség.

Gazdasági kisbiblia.

A mai szőlőművelés, borászati, növénytermelés, állattenyésztés, tejgazdálkodás, gyümölcs- és konyhakertészet és más gyakorlati kézikönyve. **Irtás: Kecskeméthy Géza, kir. borászati felügyelő. — 1898.** **Kapható a szerzőnél DEIRLILATON, Temesváry. Ára ajánlott bérmentes kölddessel: 1 frt 15 kr.**

Az Irtókai szegény és békesség. **Magyarországi gazdasági társaság** szegény és békesség.

Kiadó szegény és békesség. **Magyarországi gazdasági társaság** szegény és békesség.

Repce, árpa és buza aratára

Szöszös

bükkönyt, biborherét, őszi bükkönyt, őszi borsót

vásárol

HALDEK

Magyarországi gazdasági társaság Budapest, Károly-kört 9.

Schember C. és Fiai

Magyarországi gazdasági társaság Budapest, Andrassy-út 15.

KIS HERDETESEK.

Munkái 18 25 költ 30 k. ...

Csak magánkézben ...

Csak oly levekre válaszolunk, melyeknél szükségessé levébelőjeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Számtartó.

15. sz. sz. ...

A moszói

...

950 holdas

...

Szegétségi

...

Botos-ispán.

...

Fáyánst.

...

A esküvői

...

Felmondhat

...

Gazdasági

...

Pályázat.

...

Trudalomban

...

Gazdasági írások

...

Állást keresők.

Intelligens Országos ...

Önálló

...

A esküvői

...

Felmondhat

...

Közeleves

...

Cseplesi

...

Gazdatiszt.

...

Földmívelés

...

Nős kertész.

...

Földmívelés

...

Iszán

...

Erélyes.

...

Újves

...

Gazdatiszt

...

Földmívelés

...

Gazdasági-miértetés.

...

Gyakorlatilag

...

Gazdatiszt

...

ÁLLATOK.

...

Eladó

...

150 darab

...

Tenyészmarha

...

20-30 darab

...

VEGYESK.

...

Sürgös vétel

...

Vitaosztás

...

KOHN és STEIN

...

Eladó

...

4 darab

...

Veszünk:

Lenmagot, Dactylis glomeratá-t, Gombrák, Vadrepézt, Mustármagot, Baltizsim, és mindennemű egyéb Olaj és gazdasági magvakat legmagasabb árakon 6265

Radványos és Rónai

Schmidt J. C. erfürti magtermelő magyarországi főraktára BUDAPEST, V. ker., Filuró-utczá 4. sz.

A legjobb

takaróponyvák ...

FISCHER J.

...

Cs. és kir. oszt. magy.

...

Legy-enyve

...

takaró

...

HALDEK

...

ajánl jutányos

árak mellett pohánkát, biborberét, őszi borsót, őszi búkkönyvt, káposzta repézt, fajrozost, homok (szösös) búkkönyvt stb.

Mauthner Ödön

csász. és kir. udvari szállító magterkeskedése BUDAPESTEN ajánl: tarlórepésmagot, biborberét, káposzta repézt, őszi búkkönyvt, őszi borsót, szösös búkkönyvt, muharmagot, mustármagot, paprikakölest stb.

vásárol

legmagasabb árakon: szösös búkkönyvt, őszi búkkönyvt, nyári repézt, mustármagot, Szt. Iván rozost, csomós ebirt, biborberét, baltaczimet és egyáltalában mindenféle gazdasági magot jó minőségben. Minták beküldése alkalmasúl a mennyiség és ár szives közlése kérietik.

Törlesztés kölcsön

főbírlatokra. ...

Ingatlan- és Felszolg.

...

Gözekéket, Gőz-utihengereket

és
Gőz-utimozdonyokat

a legelőtelegebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Tudja 52-53.

Budapest—Kelenföld, a vasúttállomással szemben,

hol is épített új telepeken gözke szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalékrész-raktárt és javító-műhelyt tartanak fenn.

Budapestről a keleti (központi) pályaudvarról és a déli vasúton Budapesti kónyos elérhető.

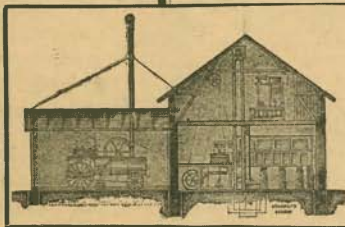

Újonnan javított
széna- és szalma-sajtók,
legjobb
bor- és gyümölcs-sajtók,
kettős nyomó szerkezettel és javított gyoraprés-losárral.
Szeceksavágók járgány és kézi hajtásra.
Réparavágók,
Ventski-féle szabad **gyors-takarmányfűlélesztők,**
„Rapid” és „Excelsior” **darálógépek**
nagy készletben.

LAKOS NÁNDOR,
a Friclaender gépcyár magyaros-
zági főnöke

BUDAPEST, VIII., Külső Kerepesi-ut 1.
a központi pályaudvar mellett.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

MALOM-

berendezéseket teljesen, úgy egyes malomgépeket, valamint
gépöntvényeket

gazdasági gépműhelyek részére gyárt és szállít:

Wörner J. és Társa

malomépítő
gépcyára és
vasöntődéje

Budapestben, Külső váci-ut 54-56. sz.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR

Magyarországi gyártelepe

Budapest, Külső váci-ut 1443.

Első és egyedüli magyar special gépgyár.

GYÁRTMÁNYOK:

az Össze: **mezőgazdasági iparágak** számára szükséges gépek. Nevezetesen:

Cukorgyárak, Sörgyárak, Malátagyárak és Szeszgyárak teljes berendezése és átalakítása.

Szaktekintély mezőgazdasági szeszyarak és cukorgyárak terén.

Szeszgyárak berendezése hosszabb lejáratu törlesztéses kölcsön mellett.

Minden szakbavágó felvilágosítással, tervvel, költségvetéssel készségesen szolgálunk.

Mezőgazdasági célokra mint hajtóról kiváló gyártmánya a

Hoffmeister-gőzmotor

a legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb gőzgép. — Helyettesít minden gőzgépet és locomobilt. — Cséplésre és minden egyéb gazdasági gép hajtására a legalkalmasabb. — Fűthető szénnel, fával, cserrel és minden egyéb hulladékkal. — Minden nagyságban, 1/2 lóerőtől kezdve egészen 30 lóerőig gyártjuk.

